

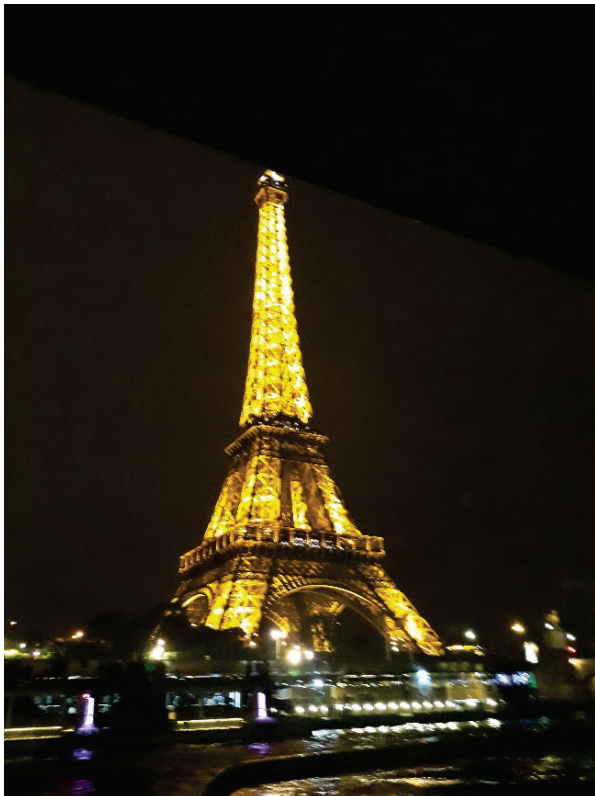
**Pariški Centar Georges Pompidou
– četiri desetljeća umjetničkog,
knjižničarskog i kulturnog razvoja**

Alida Devčić Crnić, prof i dipl. bibl.

OŠ Podmurvice

alidadevi@gmail.com

Fotografije: Virna Šegota

1. Eiffelov toranj noću.

2. Ime ulice ispred kvartovskog kafića u kojem su često filozofirali Sartre i Simone.

Pariz – grad svjetlosti, mode i umjetnosti; grad revolucije, promjena, grad koji hrabro spaja tradiciju i suvremeno; grad u kojem prijevoz rijetko kasni, a u njemu i njegovoj široj okolici živi oko 12 milijuna stanovnika svih boja, rasa, opredjeljenja, rodnog i seksualnog identiteta. Tamo možeš biti što god hoćeš, a političari moraju dobro promisliti prije nego što izglasaju novi zakon ili porez, jer nezadovoljstvo može izazvati ratove na ulicama. Pariz je džungla u kojoj treba pronaći svoje mjesto, ali u njega svakodnevno dolaze i novi, mladi ljudi koji žele istražiti brojne muzeje, izložbe, znamenitosti, studirati, stažirati ili ostati zauvijek. Tko god je barem jednom bio u Parizu želi mu se vratiti. Prvi susret pobuđuje strahopoštovanje, a svaki novi sve veći ushit i ovisnost.

3. Spontani ples na trgu.

4. Girls can do anything.

5. Natpis knjižnice Centra Pompidou.

U tom živopisnom Parizu sedamdesetih godina prošloga stoljeća, Georges Pompidou je rekao: “Moja najveća želja je da Pariz dobije kulturni centar koji bi u isto vrijeme bio i muzej i centar umjetničkog stvaranja; mjesto za likovnu umjetnost, muziku, film, knjige i audio-vizualne medije. Ovaj muzej bi trebao biti samo muzej za modernu umjetnost, budući da je djelokrug Louvrea umjetnost prošlih stoljeća. Umjetnost koja će ovdje nastajati, svakako će biti moderna, i neprekidno će se razvijati. **Tisuću ljudi će koristiti biblioteku, a u isto vrijeme će doći u kontakt s umjetnošću.**”¹

Centre national d’art et de culture Georges Pompidou ili kraće **Centre Pompidou**, nekonvencionalno je umjetničko središte koje razbija tradicionalne okvire muzeja (otvoren 2. veljače 1977. godine). Na 93 000 m² nalaze se: muzej, centar za vizualne umjetnosti XX. st., knjižnica, muzej filma, središte industrijskog dizajna i zvukovnih istraživanja te niz pratećih sadržaja. Od 25 000 posjetitelja koji dnevno posjete Centar,

---

¹ Časopis Museum, vol. XXX, No. 2, 1978, str. 77.

10 000 su korisnici knjižnice. Uz zbirke tiskane građe iz svih područja znanosti i umjetnosti (350 000 jedinica), knjižnica nudi korisnicima i kompaktne diskove, filmove, građu za slijepo i slabovidne osobe, informacije o mogućnostima školovanja i zapošljavanja, kao i ostale obavijesti potrebne u svakodnevnom životu. Ispred Centra je veliki trg za zbivanja na otvorenome. Arhitektura Renza Piana i Richarda Rogersa, uz fleksibilnu unutrašnjost, razvidno pokazuje strukturu građevine. U snažnoj je opreci prema urbanoj strukturi povijesne četvrti Marais.²

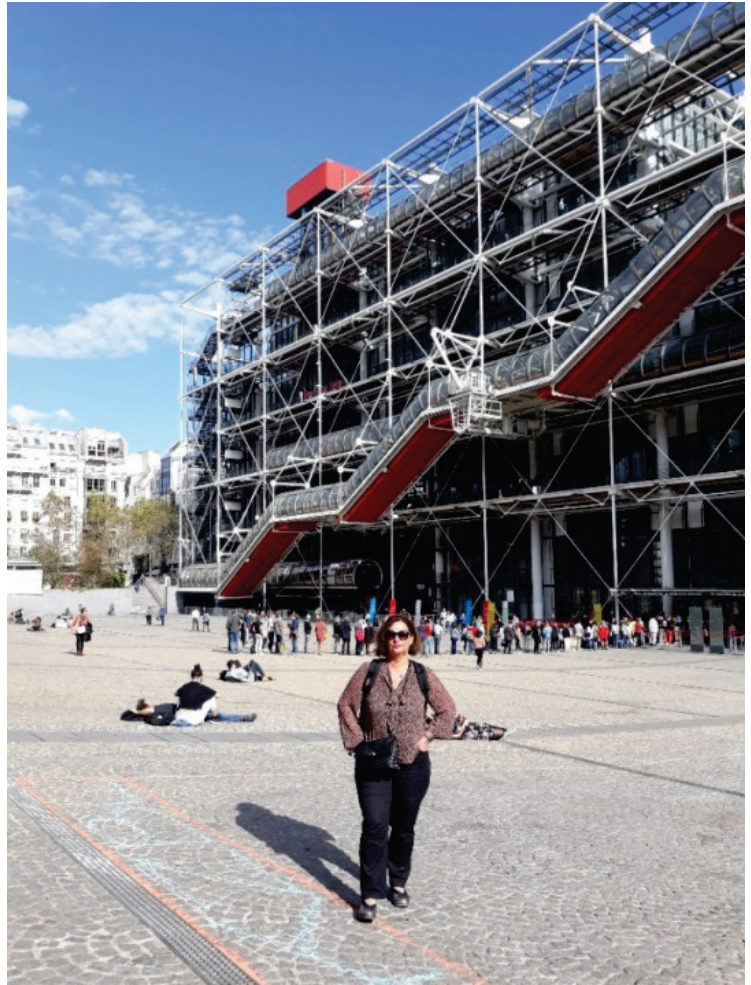
6. Nacionalni centar Georges Pompidou u Parizu.

---

² <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=11230> (stranica posjećena 15. studenoga 2018.)

Dotad nepoznati mladi arhitekti ovom su zgradom htjeli izazvati reakciju. Javnost je najviše bila osupnuta grubim industrijskim dizajnom, stepenicama koje nalikuju na cijevi i obojane su upadljivom crvenom bojom. Nije prvi put da se modernom umjetnošću u Parizu želi provocirati. Istu takvu zadaću imao je i Eiffelov toranj – “Što će nam ta gomila željeza?”, staklena piramida ispred Muzeja Lo-

7. Gužva na ulazu u Centar.

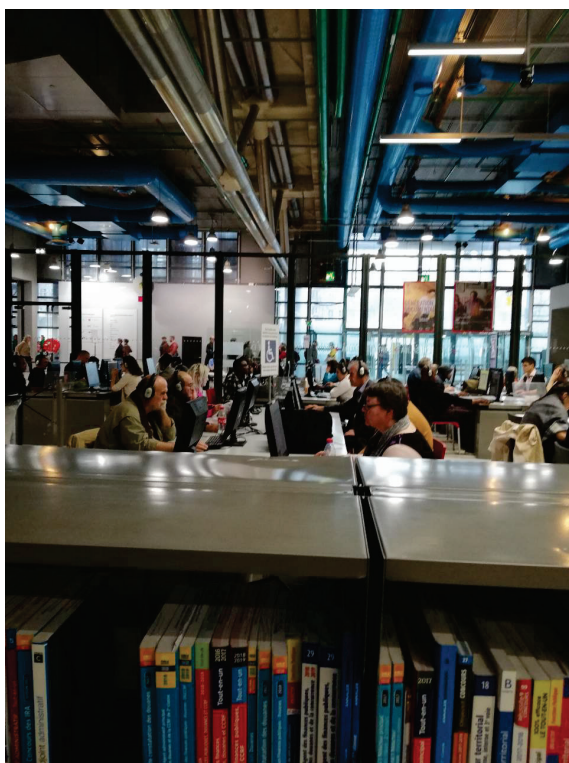
uvre – “Kakve veze ima to staklo s bilo čim?”. No, nakon prvotne osude, novi načini izražavanja povećavaju broj turista i popularnost ove europske metropole sve više raste.

Le Corbusier je rekao: “Trebao bi postojati veliki kulturni centar u srcu radničke četvrti Pariza, gdje bi ljudi koji inače ne idu u muzej, kazalište ili knjižnice mogli slobodno ući.”³

---

³ Časopis Museum, vol. XXX, No. 2, 1978, str. 77.

8. i 9. Prostor knjižnice.

Nitko nije mogao pretpostavljati ovakvu gomilu posjetilaca. Na svom putovanju kroz Francusku, čuvši za knjižnicu koja je najbolje posjećena knjižnica u Parizu, javnu informativnu biblioteku koja ima 8 do 12 000 posjetitelja svakoga dana i kulturni centar za koji se u redu čeka na ulazak, zaključujemo – Francuzi su željni kulture, i sami smo ju poželjeli vidjeti.

Zanimljivo je da je centar dobio ime po Georgesu Pompidouu – političaru koji je za svog predsjedničkog mandata pokrenuo ideju o izgradnji centra. Što reći, u Parizu političari žele otvarati knjižnice, ljudi čitaju knjige u metrou, djeca se u radionicama potiču na razvijanje mašte, da zavole čitati te čitaju s razumijevanjem i znaju prepoznati što je vrijedno. Uče ih čitati i uče ih gledati. Svakodnevno je u radionicama i do 500 djece s uči-

teljskom pratnjom. Najvažnije je da djeca od malena razvijaju svoj umjetnički ukus i da ne budu pasivni. Nikad za to nije prerano.

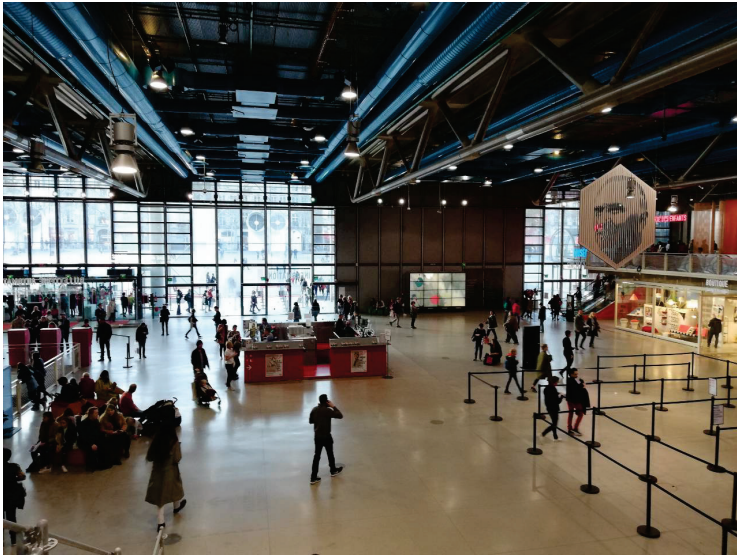
Knjižnica se sastoji od 24 etaže međusobno povezane vanjskim stepenicama. U prizemlju je knjižnica za djecu u koju dolaze i pisci, ilustratori za djecu koji promoviraju svoje knjige i knjižnica s najnovijom literaturom. U unutrašnjem holu je i knjižara pa, oni koji žele, mogu knjigu i kupiti.

Odakle uopće toliki interes za ovu knjižnicu? Najviše se inzistira na različitim svježim informacijama baš u onom trenutku u ojem se traže, imaju sve što je najnovije, fond se stalno popunjava, “Fresh, Fresh, Fresh”, ali se ne zazire ni od klasične literature od koje imaju sve naslove.

10. i 11. Dječja knjižnica.

12. i 13. Hol centra u kojem se izvode performansi, predstave, rasprave, radionice.

Članovi knjižnice mogu pronaći i literaturu te časopise na stranim jezicima.

Otvoreni prostori u knjižnici i oko nje, uzbuđujuća atmosfera, slobodan pristup knjigama i policama potiče korisnike da, ako ne nađu stol, bez problema sjednu na pod i okruže se knjigama...

Likovna umjetnost, sve vrste knjiga, kazalište, muzika, kino, audio-vizualna oprema, razgovori i predavanja: sve su to sadržaji koji se mogu pronaći u centru. U ogromnom središnjem holu koji je otvoren, bez pregrada i bez stropa odvijaju se brojni performansi, predstave, rasprave, pleše se, vizualno komunicira svjetlošću.

Okupljanja su prema interesima, otvoreno je svima, svatko može doći i vidjeti. Ulaznica se plaća samo za suvremeni muzej, a i on je besplatan nedjeljom i praznikom. Centar Pompidou ima tijekom jedne godine 6.5 mili-

juna posjetilaca, odnosno 20 000 dnevno, budući da je svakodnevno otvoren od 12 do 22 sata, osim utorkom.

Mnogi dolaze i zbog odličnog vidikovca na vrhu centra s kojeg se vidi cijeli Pariz.

Provokativna arhitektura nastavlja se izvana otvorenim trgom koji je žestok kontrast prema okolini: srednjovjekovnim uličicama, crkvama, trgovinama. I on je omiljeno mjesto okupljanja u kojem vlada šušur isprepleten Parižanima i turistima.

Pontus Hulten, direktor muzeja sugerira nam viziju budućnosti govoreći: "Plod ovog našeg rada bit će tek vidljiv u dvadeset prvom ili čak dvadeset drugom stoljeću."⁴

15. Pogled na Pariz s vrha zgrade Centra Pompidou.

---

⁴ Časopis Museum, vol. XXX, No. 2, 1978, str. 77.

16. i 17. Otvoreni trg Centra Pompidou – mjesto susreta.

